

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9033/2024
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Пудар, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Петар Лисул, адвокат из ..., ради продужења мера заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 405/23 од 28.08.2023. године, у седници одржаној 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 405/23 од 28.08.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 405/23 од 28.08.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Основног суда у Кикинди П2 222/23 од 10.07.2023. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиле да суд туженом продужи мере заштите од насиља у породици одређене пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 212/22 од 06.07.2022. године, тако што ће му забранити да се приближава тужилима око места становања на растојању од 500 метара, као и свако даље узнемиравање тужиле физичким контактом или нападом, претњом, вређањем, дрским и безобзирним понашањем, под претњом извршења, и забранити уселење у кућу у улици ... број .. у ..., одбијен захтев тужиле да се туженом одреде наведене мере заштите од насиља у породици и обавезана тужиле да туженом накнади трошкове поступка у износу од 68.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је благовремено изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је благовремено поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши ванбрачни партнери. Заједницу живота засновали су 1998. године у породичној кући туженог на адреси ... број .. у Од почетка трајања ванбрачне заједнице, због психолошких дефицита које имају обе парничне странке, њихови партнерски односи нису били складни. Тужила је психијатријски болесник са дијагнозом „шизофренија“. Здравствени проблем редовно контролише уз лекарски надзор. Тужени има озбиљних органских здравствених проблема, али и проблеме психосоматске природе. Специфичност структуре његове личности указује на присуство екстремне хиперсензибилности на ситуације у којој перципира неправду или кршење субјективних правила, те у тим моментима испољава неконтролисано понашање. Због понашања да је тужени свакодневно на тужилу викао, вређао, псовао, претио смрћу, а у више наврата физички малтретирао, тужила је у 2016. години туженог пријавила за насиље у породици, када јој је обезбеђена заштита, укључујући и боравак у сигурној кући. Међутим, својевољно се вратила у кућу туженог. Крајем 2020. године, поново је поднела пријаву против туженог ПУ Кикинда, када му је изречена хитна мера удаљења из куће. Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 212/22 од 06.07.2022. године туженом су изречене мере заштите од насиља у породици – забрана приближавања тужили на растојању од 500 метара и приближавања месту њеног становања или на другој адреси становања, уколико буде промењена у току трајања мере, те му наложено да се исели из куће у којој је до тада живео и одређено да ће изречене мере трајати годину дана. Од доношења наведених мера заштите од насиља у породици до закључења главне расправе у овој правној ствари тужила живи у породичној кући туженог. Тужени у свему поштује изречене мере. Он није покушао да ступи у контакт са тужилом ни на који начин, а паркирање возила на паркинг простору испред банке где подиже пензију и плаћа рачуне и ради одласка код лекара на редовне контроле у близини куће није управљено на узнемиравање тужиле. Тужила овом тужбом тражи да се раније изречене мере заштите од насиља у породици продуже на још годину дана или одреде нове, јер и даље осећа страх од туженог.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле за продужење мера заштите од насиља у породици, односно њихово одређивање, применом члана 198. и 199. Породичног закона, из разлога што тужени након одређивања мера заштите више није вршио насиље над тужилом, није имао контакт са њом нити је исти покушавао да оствари посредним и непосредним путем, те нису испуњени услови за продужење мера заштите изречених пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 212/22 од 06.07.2022. године, односно одређивање других мера заштите.

Породичним законом („Службени гласник РС“, број 18/05...6/15), прописано је да је забрањено насиље у породици и да свако има, у складу са законом, право на заштиту од насиља у породици (члан 10). Насиљем у породици сматра се понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, нарочито: наношење или покушај наношења

телесне повреде, изазивање страха претњом убиства или наношења телесне повреде члану породице или њему блиском лицу, присиљавање на сексуални однос, навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14. годину живота или немоћним лицем, ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицем, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (члан 197 став 1. и 2). Против члана породице које врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице (члан 198. став 1). Мера заштите од насиља у породици може се продужавати све док не престану разлози због којих је мера била одређена (члан 199), а може престати и пре истека времена трајања ако престану разлози због којих је мера била одређена (члан 200).

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиље, позивом на цитиране одредбе члана 10, 197, 198. и 199. Породичног закона.

У спроведеном поступку брижљиво је испитано да ли је након одређивања мере за заштиту од насиља у породици тужени наставио да испољава насиље према тужиљи, односно да ли је његово понашање такво да се може сматрати угрожавањем, дрским, безобзирним и злонамерним понашањем према тужиљи, те да ли је оправдано да се и даље пружа заштита мерама породично-правне заштите ако више не постоје разлози који би такву потребу налагали. Како то као овде није случај, нема услова да се продужи трајање мера заштите у складу са чланом 199. Породичног закона. Сврха заштитних, породично-правних мера је да се њиховом применом спречи поновно вршење насиља у породици, да се обезбеди заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља, о чему суд води рачуна и приликом одлучивања о продужењу већ изречених мера заштите.

Код утврђеног да тужени након одређивања мера заштите од насиља у породици није покушавао да на било који начин ступи у контакт са тужиљом, те у свему поштовао изречене мере, а да је у непосредну близину куће у којој тужиља живи долазио искључиво због плаћања рачуна, подизања пензије у банци и на редовне контроле код доктора, правилно су нижестепени судови закључили да се у понашању туженог нису испољили елементи понављања било ког вида насиља у смислу члана 197. Породичног закона. Како тужиља од изрицања мера туженом са њим више није у контакту, нити он покушава да са њом оствари контакт, то је правилан закључак нижестепених судова да тужени не угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужиље, нити постоји опасност од тога. Тврдња да тужени изазива страх код тужиље није заснована на показатељима да је њена безбедност угрожена, већ је у субјективној сфери одраз њене представе партнерског односа са туженим. Чињеница да тужени паркира возило у непосредној близини куће у којој тужиља станује, не чини тужиљин страх од туженог оправданим. Није целисходно продужење мера заштите од насиља у породици само из разлога што тужени одлази у банку или код лекара који се налазе у непосредној близини куће у којој тужиља живи, нарочито у ситуацији када тужени не покушава да на било који начин оствари контакт са тужиљом, нити јој на посредан начин ставља до знања да је у тај део града дошао ради контакта са њом, када га ни не покушава остварити.

Такође, туженом се не може забранити да своје личне потребе и обавезе обавља у банци, амбуланти и на другим јавним местима, ако својим понашањем не испољава безобзирност, дрскост и злонамерност, нити је таквим понашањем прекршио забрану приласка тужиљи на удаљености мањој од 500 метара. Имајући у виду испитано понашање туженог у периоду трајања мера заштите, јасно произлази да су исте постигле своју сврху и да су престали разлози због којих су биле одређене.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно закључили да нема основа за продужење односно поновно одређивање мера заштите од насиља у породици.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је нашао да су без утицаја на другачију одлуку суда, јер су у питању наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд прихвата. Између осталог, ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, из којег разлога ревизија не може да се изјави, према члану 407. став. 2. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Како састав одговора на ревизију није трошак који је неопходан за вођење парничног поступка, то је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, о чему је одлучено у ставу другом изреке пресуде, у складу са чланом 165. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**